

Stoop Tuinen

Strakke tuin met losse beplanting

TEKST EMIEL VAN DEN BERG | FOTOGRAFIE HENK DIJKMAN

In een strak ontworpen tuin creëerde tuinarchitect Gert-Jan Schouwenaar van Stoop Tuinen ruimtes voor een natuurlijke border, een moestuin en een ren voor de scharrelkippen. Door die strakke vormgeving blijft de tuin jaarrond boeiend, de border en moestuin benadrukken de seizoenen. ‘De tuin is nu twaalf maanden per jaar aantrekkelijk om naar te kijken, zeker ook vanuit de woning.’

De tijden veranderen, op heel veel vlakken en over heel de wereld is dat waarneembaar. Ook in de tuintrends. De afgelopen decennia stond sober en strak centraal; grote vlakken gevuld met eenzelfde plant, forse terrassen gemaakt van veelal tegels van formaat en een duidelijke vlakverdeling door beuken- en taxushagen.

Tegenwoordig groeit de vraag naar meer gevarieerde, natuurlijke beplanting. Biodiversiteit is daarbij het sleutelwoord. Daarnaast stijgt ook de belangstelling voor eten uit eigen tuin. Steeds meer tuineigenaren hebben inmiddels ontdekt dat het zeker mogelijk is om kruiden, groenten en fruit uit eigen tuin te oogsten.

BASIS
Ondanks al die veranderingen houdt Gert-Jan Schouwenaar, tuinarchitect bij Stoop Tuinen in Nuenen, vast aan de principes die hij al vele jaren belangrijk vindt. ‘De basis van een tuinontwerp is wat mij betreft strak. Passend bij het huis wat immers ook altijd een strakke vormgeving heeft. Daarbinnen is er alle ruimte om naar eigen wens in te vul-

len.’ Het resultaat is duidelijk zichtbaar in deze tuin. Leibomen, strak geknipte hagen en zuilen en een rechthoekige vijver vormen de basis. Ze sluiten allemaal naadloos aan op de vrijstaande woning. Daartussendoor is ruimte voor een natuurlijk ogende border, een moestuin met allerlei lekkers, een kleine kas en kippen die kunnen scharrelen. Met zo’n vormgeving, én het gebruik van diverse planten met wintersierwaarde, is deze tuin jaarrond interessant.

DICHTGESLIBDE TUIN

Bij de ouders van de eigenaar van deze tuin realiseerde Stoop Tuinen al eerder een tuin. ‘Een mooi project, dat te zien was in het tv-programma Eigen Huis en Tuin. Het succesvolle resultaat was de reden waarom hun zoon ons ook benaderde.’ Deze tuin bevindt zich rondom het ouderlijk huis van de tuineigenaresse en was behoorlijk gedateerd. Heesters en coniferen waren volledig vol-

groeid, op veel plaatsen was de beplanting als het ware dichtgeslibd. Een flinke renovatie bleek noodzakelijk. ‘Uitgangspunt is dan altijd om dat wat goed is te bewaren; te laten staan of op een andere plek weer terug te planten.’ Zo bleef een oude *Hamamelis* – elke winter zeer uitbundig bloeiend – behouden. Na een flinke snoeibeurt – ‘we hebben de heester voornamelijk opengeknipt om er lucht en licht in toe te laten’ – staat hij nu niet ver van de achtergevel. Goed zichtbaar vanuit het huis, simpelweg omdat in de winter niet in de tuin geleefd wordt.

Een linde in de voortuin mocht blijven staan en werd gekandelaberd en enkele forse boerenhortensia’s (*Hydrangea macrophylla*) bleken nog goed te verplanten en staan nu in een schaduwdeel van de tuin. Ook de oude haag van veldesdoorn (*Acer campestre*) op de linker erfgrens, bleef onaangetroefd. Om tuin en erfgrens met elkaar te verbinden, kwam er aanvulling van deze

esdoorn in de vorm van strak geknipte kolommen in een lijn haaks op die erfgrens. De veldesdoorn is van oudsher een veel gebruikte haagplant en ook in windsingels rondom boerderijen waren ze vaak te vinden. Tegenwoordig komt hij slechts sporadisch voor. ‘Nadeel is dat zo’n haag in de winter helemaal kaal is. Voordeel is dat hij vroeg in het blad komt, makkelijk groeit en gezond is mits de bodem in goede conditie is.’ Daarmee stipt Gert-Jan meteen een ander belangrijk punt aan; de bodemverbetering. Een standaard klus. Bij elke nieuw aan te leggen tuin wordt eerst de grond gezond gemaakt, voordat er ook maar één plant de grond in gaat. Structuurverbetering: ‘Diep spitten met een graafmachine, lucht in de grond brengen. Daarna grondverbetering toevoegen, hier gebruikten we een mengsel van compost, turf en verteerde stal-, kippen- en champignonmest. Tot slot hebben we de bovenste 20 cm gefreesd.’

ZOEKEN BIJ DE BOOMKWEKER

Behalve veldesdoorn in strakke haag en zuilen, staat er achter op de erfgrans een taxushaag en in de tuin nog een haag van beuk. Die strakke lijnen worden in de lucht doorgezet in de vorm van hoogstam leibomen van *Carpinus betulus*, haagbeuk. Met name om in te kijken door de burens tegen te gaan. Gert-Jan is liefhebber van deze *Carpinus*-schermen. Hij zoekt ze samen met de klant vaak ter plekke bij de boomkweker uit. Dat contact met de kweker vindt hij belangrijk, zo blijft hij op de hoogte van alle nieuwtjes. Bijvoorbeeld als het gaat om nieuwe introducties. ‘Zo gebruiken we bij *Carpinus betulus* steeds vaker de cultivar ‘Lucas’. Belangrijk verschil met de soort is dat deze in de winter veel meer verdroogd blad vasthoudt. Bijna net zoveel als de gewone beuk, die vaak tot in april nog goed gesloten is met zijn verdroogde, bruin gekleurde blad.’

Er zijn verschillende redenen waarom Gert-Jan graag haagbeuk gebruikt. Als eerste is er de vroege malsgroene uitloop in het voorjaar, als tweede de goede en gezonde groei. Verder is de plant prima te snoeien, dat kan niet fout gaan, en heeft de stam geen bescherming tegen de zon nodig zoals de gewone beuk dat wel verlangt. Bij voorkeur kiest hij niet voor een snoeivorm met enkele hoofdtakken in etage vorm, zoals dat vaak bij linde en plataan te zien is, maar voor een volledig dicht vertakt scherm. Noem het een haag op stam. ‘Dat is ook meteen een wintersierwaarde.’ Snoeien gebeurt twee keer per jaar. In juni de hoofdsnoei, in september nog wat nasnoei. ‘Dan gaan de bomen strak de winter in.’

BORDER IS BACK

Terras en vijver passen naadloos in de strakke vormgeving. Die folievijver ligt dicht tegen de achtergevel; twaalf maanden per jaar goed zichtbaar vanuit de huiskamer en

gedeeltelijk afgewerkt met Schellevis-tegels van 1x1 m², gedeeltelijk met zink. De opstap naar het erachter liggende tuindeel – ‘dat hoogteverschil was aanwezig’ – is gemaakt van betonblokken van Schellevis in exact dezelfde lichtgrijze kleur. Dat speelt meteen een rol in de vormgeving.

Een groot deel van het wateroppervlak is leeg, door het ontbreken van beplanting heeft het een spiegelende functie. Onder water bevinden zich de zuurstofplanten die dienen als natuurlijk filter en boven het water groeien slechts wat snoekkruid en zwanenbloem. Een elektrische pomp zorgt voor circulatie van het water.

Langs de zijgevel ligt een schaduwterras waar de tuineigenaren vaak eten. Gekandelaberde platanen zorgen voor die schaduw. Eronder, in het grind, groeien de hortensia's uit de ‘oude’ tuin. Gert-Jan schreef ooit een blog ‘we zitten verkeerd’, waarin hij uitlegt over de plaatsing van een terras. ‘Een van mijn stok-

paardjes is om het terras niet in de zichtlijn te leggen. Dan kijk je jaarrond naar een verzameling tuinmeubels. In deze tuin ligt de vijver in die zichtlijn. Veel boeiender.’ Een kleine wandeling is dus nodig om op het terras te komen. ‘Dat krijg ik altijd wel uitgelegd.’

Behalve dit grote schaduwterras zijn er in de tuin nog andere terrassen. Een ervan ligt tussen de bloeiende vaste planten, een ander dicht bij de moestuin onder de *Gleditsia* en tegen het schaduwterras aan is nog ruimte voor twee luxe loungestoelen en een parasol. De verdere invulling van de tuin oogt natuurlijk. Een gemengde border zorgt voor maandenlang kleur. In een ander blog van Gert-Jan – ‘border is back’ – schrijft hij over twee mensen die hem hebben geïnspireerd: Mien Ruys en Piet Oudolf. Ook schrijft hij over de invulling: veel bloemen, veel afwisseling. ‘Heel natuurlijk ogend, dat is echt de trend van tegenwoordig. En zeker ook lettend op de wintersilhouetten, vandaar de

mix met grassen.’ Het onderhoud is er echt niet zwaarder door. ‘Na twee jaar is zo’n border dichtgegroeid en krijgt onkruid geen kans meer. Daarom zie je deze manier van aanplanten ook steeds vaker in het openbaar groen.’

SCHARRELENDE KIPPEN

Achter de beukenhaag ligt nog een ander, steeds vaker gevraagd onderdeel: de moestuin. ‘Zo’n moestuin is eigenlijk nooit jaarrond aantrekkelijk, heb je bijvoorbeeld alle bieslook geogst dan zit je meteen met een gat. En in de winter is alles leeg. Het combineren van eetbare planten in een sierborder is voor mij daarom geen optie.’

De moestuin ligt dus wat afgeschermd van de siertuin. Ernaast is een ruimte afgezet waar de kippen kunnen scharrelen en staat de kas die al aanwezig was.

Tussen al de besproken tuionderdelen ligt het gazon. ‘Een prachtig onderdeel dat rust

uitstraalt. Als er ruimte voor is, probeer ik altijd gazon in te passen.’ Belangrijk vindt Gert-Jan om zo’n gazon op een zo zonnig mogelijke plek te leggen. ‘Mos maakt dan geen kans.’ Geregeld maaien is een tweede aandachtspunt, bijmesten een derde. ‘Want als de groei eruit is, begint de ellende. Stilstand is achteruitgang.’ Daarom ook blijft Stoop Tuinen de meeste door hen aangelegde tuinen geregeld bezoeken. ‘Om ze in goede conditie te houden.’

Informatie

Stoop Tuinen
Spiegelt 40
5674 CD Nuenen
T + 31 (0) 402 83 10 04
www.stooptuinen.nl